

IKT infrastruktura i industrija u funkciji bržeg ekonomskog razvoja

REGULATIVA TELEKOM TRŽIŠTA BIH KAO POTPORA RAZVOJU INFORMACIJSKOG DRUŠTVA

mr. sc. Nadžida Sarić (nsaric@rak.ba)

Tuzla, 14.-15. maja 2008.

IKT infrastruktura i industrija u funkciji bržeg ekonomskog razvoja

Teme:

- Uloga regulacije**
- Liberalizacija telekom tržišta u BiH**
- Sektorska specifična regulativa**
- IKT indikatori i BiH**
- Budući koraci regulacije**
- Poruke**

EU: snažan regulatorni okvir domaćeg tržišta

Različite uloge regulacije:

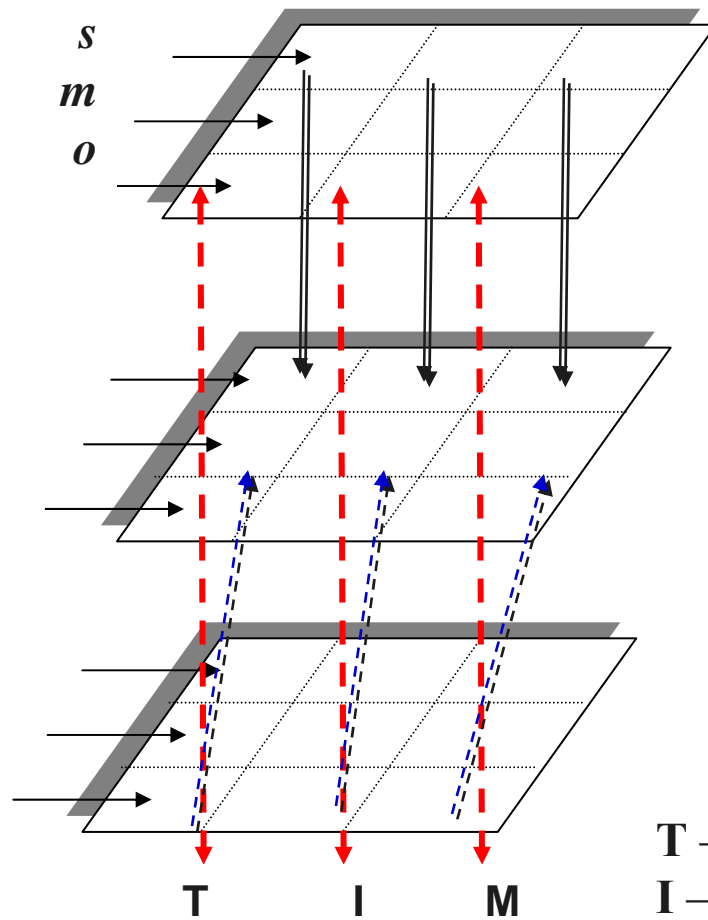
- Ekonomska uloga**
- Bihevioralna uloga**
- Uloga razvoja tržišta**
- Zakonska uloga**

Uloga regulacije

2/2

Regulacija

Tržište

Tehnologija

T – Telekomunikacije

I – Informatika

M – Mediji

s - servisi

m - mreže

o - oprema

Liberalizacija svih usluga (1. 1. 2006.)

- ❑ **Stanje telekom tržišta (2007):**
 - ❑ **Fiksna telefonija: 26%**
 - ❑ **Mobilna telefonija: 60%**
 - ❑ **Internet: 25%**
 - ❑ **CTV: 10%**
 - ❑ **Broadband: 1%**

- ❑ **EBITDA: BHT 49%, TS 47%, HTM 25%**

- ❑ **Pravilo o rebalansu tarifa-2005.**
- ❑ **Koristi: korisnici i operatori**
 - ❑ **Povećanje tražnje za telekom uslugama**
 - ❑ **Promocija inovacija**
 - ❑ **Alociranje troškova usluga po segmentima**
 - ❑ **Prihvatljiv nivo prihoda i adekvatan QoS**

- ❑ **Uspostavljanje interkonekcijskog režima-2005.**
- ❑ **Koristi: korisnici i operatori**
 - ❑ **Mogućnost odabira operatora**
 - ❑ **Povećanje asortimana ponude usluga**
 - ❑ **Ugovori o interkonekciji (13)**
 - ❑ **Intenziviranje konkurencije**

- Pravilo o izdvojenoj lokalnoj petlji (LLU)–2008.**
- Referentne ponude LLU-2008.**
- Pravilo o prenosivosti broja-2008.**
- Referentne ponude u mobilnim komunikacijama-2008.**

- Jednostavna i efikasna regulativa-65 davatelja
Internet usluga**
- Rebalans tarifa-stimulans upotrebi Interneta
-(50% popust za dail-up korisnike)**
- Niže cijene-stumuliranje ponude edukativnih paketa**
- Regulirana upotreba VoIP-a u komercijalne svrhe
-12 novih operatora**

- ❑ **Indeks spremnosti za umrežavanje (NRI):**
 - 1) **Izgradnja i upotreba IKT-3 grupe**
 - 2) **Makroekonomsko i regulatorno okruženje IKT**
 - 3) **Stupanj korištenja IKT**

- ❑ **Rang NRI: EU 29, SEE⁺ 68, SEE⁻ 81 (2007.)**

- ❑ **BiH 89, SI 30, HR 46, SCG 74, MC 81, AL 107**

- ITU-Indeks digitalnog pristupa (DAI):**
 - 1) Infrastruktura**
 - 2) Dostupnost**
 - 3) Znanje**
 - 4) Kvalitet**

- Visok nivo DAI: SE 0.85, DK 0.83, SI 0.72 (0.7 +)**

- Viši nivo DAI: BiH 0.53, HR 0.60, AL 0.51 (0.5-0.69)**

- Nova sektorska specifična regulacija**
- Uža saradnja sa Konkurencijskim vijećem**
- Analiza tržišta: uvjeti za pojavu MVNO**
- Publiciranje RIP_mob**

- Podržati proces liberalizacije svih podsektora**
- Intenzivirati konkurenciju putem:**
 - stumuliranja interkonekcijskih ugovora**
 - smanjivanja barijera za ulazak na tržište**
 - uvođenja troškovno orijentiranih metoda**
- Zadržati neovisnost regulatora**

Hvala na pažnji!

www.rak.ba

